

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 14 december 2015

Betreft De ethische aanvaardbaarheid van het houden van dieren in dolfinaria

Ons kenmerk

DGAN-DAD / 15174987

Uw kenmerk

2015Z22666

Geachte Voorzitter,

Hierbij doe ik u de antwoorden toekomen op vragen van het lid Thieme (PvdD) inzake de ethische aanvaardbaarheid van het houden van dieren in dolfinaria.

1

Bent u bekend met het bericht dat SeaWorld San Diego per 2017 stopt met de orkashows?¹

Bent u verder op de hoogte van het nieuws dat vorige maand is besloten het Tampere Dolfinarium in Finland te sluiten, in beide gevallen als gevolg van teruglopende bezoekersaantallen door een toename van de publieke weerstand tegen het uitbuiten van dieren voor menselijk vermaak?

Antwoord

Ja.

2

In hoeverre vindt u het ethisch gezien nog van deze tijd om dieren in gevangenschap te houden omwille van vermaak?

3

Steunt u de oproep van verschillende leden van de Commissie Milieubeheer van het Europees Parlement, waarin zij oproepen tot een Europees verbod op dolfinaria?² Zo ja, hoe gaat u hier gevolg aan geven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2 en 3

Voor het antwoord op deze vragen wil ik u verwijzen naar Kamerstukken 28286 nr. 781 d.d. 2 februari 2015, 28286 nr. L d.d. 3 februari 2015, 28286 nr. 797 d.d.

---

¹ "Geen verplichte kunstjes meer voor de orka's in SeaWorld", Trouw.nl, 10-11-2015 (<http://www.trouw.nl/tr/nl/4496/Buitenland/article/detail/4183104/2015/11/10/Geen-verplichte-kunstjes-meer-voor-de-orka-s-in-SeaWorld.dhtml>).

² "Moeten we vrezen voor ons Dolfinarium?" Algemeen Dagblad, 11-11-2015.

13 maart 2015 en 28286 nr. M d.d. 7 april 2015. Deze Kamerstukken betreffen vragen en antwoorden van de fracties van de Eerste Kamer en de Tweede Kamer naar aanleiding van het verbod op deelname met zoogdieren behorende tot wilde diersoorten aan circussen en andere tentoonstellingen en op het vervoer van die dieren ten behoeve daarvan.

4

Bent u bereid, gezien het feit dat landen als Oostenrijk, India, Cyprus, Ierland, Tsjechië, Slowakije, Estland, Letland, Hongarije, Polen en Luxemburg dolfinaria al verboden hebben, met een voorstel te komen dolfinaria in Nederland te verbieden?

Antwoord

Nee. Het Dolfinarium in Harderwijk gaat op verantwoorde wijze om met de dolfijnen, ook tijdens de trainingen. Ik wil u verder verwijzen naar de genoemde Kamerstukken in de beantwoording van vraag 2 en 3.

5

Bent u bekend met het rapport "The Case Against Marine Mammals in Captivity" van de World Society for the Protection of Animals, waarin staat dat de levens van zeezoogdieren in gevangenschap armoedig zijn en het publiek een niet-representatief beeld van de dieren krijgt?³ Onderschrijft u deze conclusies? Zo nee, op basis van welke onderzoeken komt u tot een andere conclusie?

Antwoord

Ja. Ik onderschrijf niet het beeld dat geschetst wordt met het rapport in het geval van het Dolfinarium in Nederland. Ieder in gevangenschap levend dier leeft onder meer beperkingen dan een dier dat in de vrije natuur leeft en dat zou consequenties kunnen hebben voor het beeld dat een bezoeker krijgt van de dieren. Daarom rust op de houder de plicht om de mogelijkheid te creëren dat het dier zoveel mogelijk het soorteigen gedrag kan vertonen op basis van de regelgeving over dierentuinen uit het Besluit houders van dieren, die ook van toepassing is op het Dolfinarium. Ook dienen de dieren op een verantwoorde wijze gehouden te worden met het oog op het welzijn en de gezondheid. Daarnaast biedt het Dolfinarium op grond van de dierentuinregelgeving een educatief en informatief programma aan. Daarbij worden de dieren zoveel mogelijk binnen de biologische en ecologische context geplaatst.

6

Bent u bekend met het feit dat uit het rapport "The Case Against Marine Mammals in Captivity" blijkt dat slechts 14 procent van het publiek vindt dat het bekijken

---

³ Rapport "The Case Against Marine Mammals in Captivity", World Society for the Protection of Animals, 2009 (http://www.humanesociety.org/assets/pdfs/marine_mammals/case_against_marine_captivity.pdf).

van zeezoogdieren in gevangenschap educatief is?⁴ Is de educatieve functie van dolfinaria daardoor volgens u niet achterhaald?

Antwoord

Ja. De educatieve functie van het Dolfinarium is mijns inziens niet achterhaald. Recreatie in dierentuinen, waar ook het Dolfinarium toe behoort, biedt juist een lage drempel om het publiek in aanraking te laten komen met educatie over de dieren, de kwetsbaarheid van de natuur, etc. Ik wil u verder verwijzen naar de genoemde Kamerstukken in de beantwoording van vraag 2 en 3. Dat 14% van de respondenten in het Canadese onderzoek, gehouden onder inwoners van Vancouver, het aanschouwen van walvisachtigen educatief vond, doet hier niets aan af.

7

Hoe beoordeelt u de conclusies uit het rapport "EU Zoo Inquiry: Dolfinaria" dat het fundamentele probleem met dolfinaria is dat ze als commerciële ondernemingen functioneren, waarbij de zeezoogdieren primair op hun economische waarde worden beoordeeld?⁵

Antwoord

In Nederland wordt het welzijn en de gezondheid van de dieren in dierentuinen via regelgeving geborgd. Daar wordt het Dolfinarium op gecontroleerd. In 2014 heeft de NVWA na een melding het Dolfinarium geïnspecteerd op dierenwelzijn en diergezondheid. Hierbij waren twee externe dierenartsen met specifieke expertise aanwezig. Daarbij werden geen overtredingen vastgesteld.

8

Deelt u de conclusie uit het rapport "EU Zoo Inquiry: Dolfinaria" dat de mortaliteit van tuimelaar-kalven in gevangenschap significant hoger is dan in het wild, vanwege de onnatuurlijke omgeving die de gezondheid van de dieren schaadt? Zo nee, hoe verklaart u dan het hoge sterftcijfer in dolfinaria?

Antwoord

Uit het rapport kan ik niet de omvang afleiden van geboorten en overlijdens, de oorzaken van de sterfte, verschillen per instelling, etc. Ik kan de conclusie dan ook niet beoordelen.

9

Heeft u de brief van Free Morgan Foundation ontvangen, waaruit blijkt dat het dierenpark Loro Parque voornemens is om te fokken met de in het wild geboren orka Morgan, terwijl dit in strijd is met de wet (artikel 8, lid 3, onder g, van

---

⁴ Rapport "The Case Against Marine Mammals in Captivity", World Society for the Protection of Animals, 2009.

⁵ Rapport "EU Zoo Inquiry: Dolfinaria", WDCS, 2011 (http://endcap.eu/wp-content/uploads/2012/07/Dolfinaria_Report_final_English.pdf).

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Ons kenmerk
DGAN-DAD / 15174987

Verordening nr. 338/97)? Bent u bereid de in de brief voorgestelde maatregelen te treffen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Deze brief heb ik ontvangen en zal ik binnenkort beantwoorden.

(w.g.) Martijn van Dam
Staatssecretaris van Economische Zaken